

ГРОШОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ США У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ (1965-1973)

Одним із недостатньо вивчених аспектів економічної історії є тема грошового обігу в умовах збройних конфліктів. Його особливістю є використання воєнних грошей та їх різновиду – армійських грошей, тобто грошових знаків, призначених для внутрішнього обігу серед військовослужбовців діючих армій на території інших країн. Метою статті є дослідження організації грошового забезпечення військовослужбовців збройних сил США та його особливостей на території Республіки В'єтнам протягом 1965-1973 років. У статті виконуються наступні завдання: визначення особливостей американських армійських грошей; характеристика організації виплати грошового забезпечення американським військовослужбовцям у Південному В'єтнамі; виявлення проблемних аспектів використання військових платіжних сертифікатів США на території Республіки В'єтнам. Проведене дослідження дозволило з'ясувати, що задля попередження потрапляння до грошового обігу Республіки В'єтнам доларів США під час Другої війни в Індокитаї на території Південного В'єтнаму грошове забезпечення військовослужбовців збройних сил США здійснювалося військовими платіжними сертифікатами, що мало на меті уникнути інфляційного впливу надлишкової грошової маси на економіку США. Для налагодження процесу виплат був використаний досвід застосування військових платіжних сертифікатів, набутий з 1946 року у Західній Європі, Північній Африці та на Далекому Сході. Фінансові служби збройних сил США зіткнулися з багатьма труднощами при організації процесу виплати грошового забезпечення військовослужбовцям. Найбільшою проблемою фінансових служб збройних сил США у В'єтнамі була значна залученість американських військовослужбовців до незаконного обігу військових сертифікатів, яка протягом війни повністю вирішена не була.

Ключові слова: грошове забезпечення, збройні сили США, Південний В'єтнам, Республіка В'єтнам, фінансовий корпус армії США, військовий платіжний сертифікат.

Вступ та постановка проблеми. Друга війна в Індокитаї була найбільшим військовим конфліктом другої половини ХХ століття. Спочатку правлячими колами США конфлікт в Індокитаї розглядався як варіант недовготривалої переможної війни. Але опір Демократичної Республіки В'єтнам і В'єтконгу зростав, що призвело до ескалації військової участі США у В'єтнамській війні, яка досягла свого піку у 1965-1973 роках. Перебування значної кількості військовослужбовців на території Південного В'єтнаму поставило перед американським урядом завдання їхнього грошового забезпечення. Війна у В'єтнамі відрізнялася від попереднього досвіду тим, що поряд з величезною кількістю солдат і підрозділів, розміщених на значній території, тут була фактично відсутня лінія фронту, оскільки війна мала переважно партизанський характер.

Унікальний досвід грошового забезпечення військовослужбовців США у В'єтнамі цікавий як з точки зору військової історії, так й економічної історії та військових фінансів. З огляду на непевність військово-політичної ситуації у сучасному світі, ця тема є актуальною не лише з наукової, а й з практичної точки зору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти використання військових платіжних сертифікатів США висвітлені у роботі Б.В. Сенілова [1]. Віддаючи належне теоретичному обґрунтуванню суті армійських грошей, використання військових сертифікатів збройними силами США у В'єтнамі автором трактується у світлі радянських ідеологічних настанов. Зокрема, враховуючи норми законодавства США та публікації американських дослідників, не можна погодитися з тезою Б.В. Сенілова про те, що США

шляхом використання військових сертифікатів намагалися перекласти значну частину тягара воєнних видатків на плечі народів підкорених і залежних країн.

Значно ґрунтовніше тема знайшла своє відображення в американській історіографії. Питанням, пов'язаним з роботою фінансових служб армії США у В'єтнамі, присвячені праці Л.Б. Тейлора [2], Дж.Р. Ескріджа [3], Л.О. Спенсера [4]. Соціально-побутові аспекти оплати праці американських військовослужбовців у В'єтнамі висвітлюються у працях Дж. Е. Вестхейдера [5], П. Брайсона [6], Р. Боуза [7] та інших. Найвагомішими працями щодо порушень у фінансовій сфері видаються доробки Г.С. Прага [8], Дж.Ф. Адамса [9], Хелен Нгуєн Фо [10]. Остання висновує зв'язок між незаконним обігом військових платіжних сертифікатів та розгортанням соціально-економічної кризи у Республіці В'єтнам. Окремо слід виділити "Комплексний каталог військових платіжних сертифікатів" Ф. Швана [11]. Це не лише збірник деталізованої інформації про платіжні засоби армії США, а й збірник статей, присвячений їх використанню, зокрема під час війни у В'єтнамі. Корисними у дослідженні є також й інші спеціалізовані нумізматичні каталоги [12; 13].

Метою статті є дослідження організації грошового забезпечення військовослужбовців збройних сил США та його особливостей на території Республіки В'єтнам протягом 1965-1973 років.

Виклад основного матеріалу. Залучення США до військового конфлікту в Індокитаї поступово зростала з 1954 року, коли у Республіці В'єтнам з'явилися перші американські військові радники [14]. За президента Дж. Кеннеді їх кількість складала 160000 і вони брали безпосередню участь у боєзінкненнях з В'єтконгом [15]. Після прийняття 7 серпня 1964 року Конгресом США "Тонкінської" резолюції, 7 лютого 1965 року військово-повітряні сили США розпочали систематичне бомбардування території Північного В'єтнаму, а з квітня цього року південніше 17-ої паралелі у бойові дії вступили морська піхота, повітрянодесантні та сухопутні війська США. Опір комуністів призвів до ескалації військової участі США у В'єтнамській війні. З 181000 у грудні 1965 року кількість американських військовослужбовців у Південному В'єтнамі досягла максимуму у квітні 1969 року – 543482 особи. Надалі чисельність американського контингенту у країні поступово зменшувалася [15].

Для налагодження виплати грошового забезпечення військовому контингенту та обслуговуючому цивільному персоналу США у Південному В'єтнамі з 31 серпня 1965 року було запроваджено використання військових платіжних сертифікатів. До того часу у В'єтнамі діяв ліміт платежів у доларах США [3]. Збройні сили США використовували військові платіжні сертифікати з 1946 року у Західній Європі, Північній Африці та Далекому Сході.

Військовий платіжний сертифікат (ВПС, *англ. MPC – Military Payment Certificate*) – офіційний засіб платежу, випущений у доларах та центах США, що використовувалися у військових установах США, розміщених за кордоном [16]. Американські солдати називали їх "смішні гроші" або "гроші монополії" [10].

Цілями використання ВПС було попередження потрапляння валюти США у руки ворога; недопущення порушення суверенних прав держав, де розміщуються військові контингенти США, у галузі грошового обігу; обмеження потрапляння доларів США в обіг країни, де перебувають їх війська [17]. Останнє було головною причиною запровадження ВПС, оскільки було очевидно, що міцний долар США може замінити слабкі національні валюти країн, де перебували значні контингенти американських військ.

Правила використання ВПС передбачали їх використання лише Міністерством оборони через уповноважений персонал у країні чи її частині, офіційно визначеній як ВПС-територія (*англ. MPC-Area*). Уповноваженим персоналом вважалися особи, яким надавали право купувати товари та послуги у військових установах США, розміщених на ВПС-території [16]. Неуповноважений персонал, тобто представники місцевого населення, які працювали на американських базах, отримували платню місцевою валютою, яку

американські фінансові служби спеціально для цього обмінювали у банківських установах [4].

На ВПС-території сертифікати були єдиним офіційним засобом платежу в усіх установах сухопутних, військово-повітряних та військово-морських сил США, включаючи заклади торгівлі та побутового обслуговування, розважальні заклади, поштові перекази та благодійні внески, а також усі платежі, що направлялися в інші країни чи території, у тому числі і до Сполучених Штатів. Але вони не могли бути використані для розрахунків з місцевими неуповноваженими установами та місцевим населенням [16]. Персонал, який мав потребу у місцевій валюті, міг обміняти на неї військові сертифікати в офіційних обмінних пунктах збройних сил США [8].

Хоча в правилах використання ВПС встановлювалася норма, що вони можуть використовуватися лише американським уповноваженим персоналом, ВПС користувалися не лише американські військовослужбовці, а й їхні союзники. З метою подолання громадської думки, що війна у В'єтнамі є американським втручанням у справи Азії, урядом США було докладено значних зусиль по залученню до участі у конфлікті інших країн, особливо азійсько-тихоокеанського регіону. Зрештою, на допомогу Південному В'єтнаму направили свої військові контингенти члени Договору Південно-Східно-Азійського Договору: Південна Корея, Філіппіни, Тайвань, Австралія, Нова Зеландія (з 1964 року) та Таїланд (з 1965 року), а також Іспанія [18].

Згідно з низкою угод військові сертифікати США у В'єтнамі використовували австралійські, новозеландські, філіппінські, корейські і тайські війська [11]. Хоча це й не розголошувалося на широкий загал, Сполучені Штати фактично утримували союзні контингенти у Південному В'єтнамі, постачаючи їм не лише озброєння та спорядження, а й здійснюючи виплати їх військовослужбовцям [19].

Задля попередження потрапляння ВПС на чорний ринок країни, де перебували військові США, вони випускалися тимчасовими серіями, які періодично обмінювалися. У визначений термін, що тримався у таємниці (День обміну, *англ. C-Day, Conversation Day*), сертифікати обмінювалися на банкноти нової серії. Перед оголошенням Дня обміну доступ на військові бази для неуповноваженого персоналу закривався. У C-Day, який оголошувався безпосередньо у цей день, особовий склад військової частини шикувався для обміну ВПС. Для обміну кожен з уповноваженого персоналу викликався лише один раз. Неуповноважений персонал, якщо мав сертифікати, обміняти їх не міг і таким чином залишався зі знеціненим папером [16]. Щоправда, військовослужбовці, які не обміняли ВПС у день обміну, могли це зробити протягом 30 днів після дня обміну після заповнення відповідної форми з поясненням причин, яку розглядали офіцери фінансової служби і приймали рішення про задоволення прохання про обмін чи, навпаки, відмову [4; 20]. Правила використання ВПС передбачали, що сертифікати, придбані у незаконний спосіб, мають бути конфісковані [17].

Обмін дійсних ВПС на долари США чи іншу валюту був дозволений лише для уповноваженого персоналу за умови, що вони були отримані законно і лише при відправленні до США чи на інші ВПС-території, де обмін був неможливим [16]. Слід зазначити, що з усіх 13 випущених серій ВПС у Південному В'єтнамі використовувалися чотири: 641 (зі строком дії з 31.08.1965 по 21.10.1968), 661 (21.10.1968-11.08.1969), 681 (11.08.1969-07.10.1970) та 692 (з 07.10.1970 до 01.06.1971 для розмінних номіналів та до 17.03.1973 для доларових). Якщо попередні серії ВПС використовувалися у кількох країнах одночасно, серії сертифікатів, які були в обігу у Південному В'єтнамі, були призначені для використання виключно на території цієї країни [11].

Розмір грошового забезпечення військовослужбовців збройних сил США різнився залежно від військового звання, стажу служби, виконання різного виду складності і небезпеки завдань, участі у бойових діях тощо. У 1964 році рядовий першого класу армії США отримував близько 60 доларів на тиждень. Звання спеціаліста, яке більшість

військовослужбовців могли сподіватися отримати за три роки, оплачувалося 75 доларами на тиждень, без жодних витрат на їжу, одяг, медичне обслуговування чи житло. Одружені військовослужбовці мали право на додаткові пільги. Служба в елітних підрозділах, таких як десантники, могла додати ще 55 доларів на місяць у вигляді оплати за стрибки. Службовий тур у В'єтнамі означав особливу оплату праці та привілеї, такі як 65 доларів США на місяць за участь у бойових діях, безкоштовну пошту, відсутність митних зборів на покупки вартістю менше 50 доларів і відсутність податків на будь-яку особливу винагороду. Офіцери отримували те саме плюс 500 доларів США на місяць без сплати податків. З урахуванням офіцерів і рядового складу середня зарплата у батальйоні становила близько 10 тисяч доларів на рік, тоді як середній дохід середньої сім'ї у США становив 8274 долари на рік [5].

Організацію грошового забезпечення військовослужбовців здійснював Фінансовий корпус армії США. Підрозділами фінкорпусу, які займалися виплатою грошового забезпечення, були відділи фінансів дивізій (*англ. - Division Finance Sections, DFS*) і відділи фінансових виплат (*англ. - Finance Disbursing Sections, FDS*). Відмінність між FDS і DFS полягала у тому, що завданням DFS було обслуговування військовослужбовців дивізій, тоді як FDS створювалися для надання фінансових послуг на територіальній основі недивізійним елементам польової армії, спеціальним силам, підрозділам зв'язку тощо. Кожна фінансова секція мала обслуговувати приблизно 10000 солдат, за фактом виходило більше. Спочатку чисельність секції становила 30 солдат, згодом була збільшена до 54 [3]. Фінансові послуги включали: обробку документів на аліменти, обчислення та виплату заробітної плати та надбавок, обробку та виплату компенсацій за подорожі, обмін іноземної валюти на долари США та/або ВПС, а також виконання фінансування в районі, коли це було доручено.

Фінансові офіцери зіткнулися у В'єтнамі зі значною кількістю проблем. Зокрема, вони нарікали на відсутність прийнятних соціально-побутових умов та матеріальної бази для здійснення фінансових операцій; недостатню підготовку до служби у В'єтнамі; відсутність встановлених вимог та інструкцій для роботи на території військових дій, які доводилося писати самостійно по ходу роботи; недостатній рівень забезпечення охорони матеріальних цінностей [2; 4]. Солдати фінансових відділів у деяких підрозділах повинні були працювати як теслі, електрики, кухарі, охоронці периметра, вони навіть проводили патрулювання із засідок. Їм доводилося зводити намети, будувати душові та вигрібні канали, водночас виконуючи фінансову місію [3].

Значною проблемою у роботі фінансових служб були кліматичні умови В'єтнаму. Через високу вологість ставали непридатними для використання бланки і копіювальні матеріали, а також обладнання. Під час спекотної та сухої пори року через пил машини потрібно було щодня чистити та накривати. Під час сезону дощів машини та металеві предмети потрібно було зберігати в транспортних чохлах, щоб запобігти іржавінню через вологість. Крім того, коливання потужності часто призводили до непрацездатності машин у критичні моменти [3].

Основною одиницею фінансових підрозділів, яка безпосередньо обслуговувала солдат, був агент класу А. Агенти здійснювали виплати, обмін валют і допомагали солдатам заповнювати форми скарг на оплату праці, якщо у них виникали проблеми з оплатою праці або вони бажали змінити платню. Складність роботи агента залежала від того, де перебували його солдати. У підрозділах, де солдати були розосереджені, агенту потрібно було кілька днів, щоб розрахуватися з ними [3]. У таких випадках могли відправлятися фінансові групи, у деяких підрозділах цю послугу міг замовити командир батальйону. По суті, невелика фінансова команда вирушала до війська і намагалася вирішити проблеми з оплатою праці на місці.

Готівка у Південний В'єтнам завозилася з Окінави, Японія. Відправними точками фінансування армії були Нячанг, Куїньон і Сайгон. Ці міста було обрано через розташування зон матеріально-технічної підтримки, крім цього, війська розташовувалися концентричними колами навколо цих областей. Тому фінансовим відділам часто доводилося

долати сотні миль, щоб забрати кошти, а потім передати ці кошти агентам класу А, які, у свою чергу, долали сотні миль, щоб заплатити солдатам [3]. У В'єтнамі звичайною практикою доставки грошей для виплати зарплати стало використання гелікоптерів [11].

В'єтнамська війна для збройних сил США була унікальною тим, що вони використовували стратегію “базового табору”, тобто війська розгорталися для виконання певних місій, а потім поверталися до свого базового табору. Оскільки більшість таких таборів були розташовані поблизу міст Південного В'єтнаму та містили повний набір побутових послуг і відпочинку, день виплати зарплати був популярним часом місяця. Це спонукало командирів забезпечити своєчасну та повну оплату військам у польових умовах [3].

Військовослужбовці могли скористатися послугами The Bank of America та The Chase Manhattan, які були військовими банківськими установами у Республіці В'єтнам. Банки пропонували персональні банківські рахунки без комісії за обслуговування, а також надавали всі інші стандартні банківські послуги, за винятком особистих позик. Банки сплачували відсотки за поточними рахунками за ставкою 5% річних, що обчислювалися щокварталу від мінімального залишку на рахунку, якщо залишок не опускався нижче 100 доларів США протягом кварталу. Також можна було скористатися послугою “банк поштою”, яка передбачала відкриття рахунків поштою для перераховування щомісячної зарплати [21].

Попри суворий контроль американського командування за обігом військових сертифікатів, вони все ж потрапляли і до південнов'єтнамців. Американські солдати і офіцери часто розплачувалися сертифікатами з місцевим населенням за товари та послуги. Перший обмін ВПС 1968 року виявив, що майже 6,229 млн. доларів не були обміняні, переважно залишившись у неуповноваженого персоналу [8]. Під час третього обміну у жовтні 1970 року не було обміняно близько 25% ВПС [20].

Серед місцевого населення масово поширилася спекуляція сертифікатами. Навколо американських військових частин навіть виникали великі в'єтнамські поселення, головним заняттям мешканців яких була спекуляція американськими товарами, що незаконно потрапляли за межі військових баз [5]. Очевидно, головною причиною цього було те, що ризик для місцевого населення залишитися після С-Day зі знеціненим папером компенсувався прибутком від оборудок з сертифікатами, який вони встигали отримати протягом періоду дії тієї чи іншої серії. За свідченнями очевидців, не зважаючи на те, що анонс випуску нової серії ВПС передавався секретним повідомленням, деякі місцеві в'єтнамські покоївки знали про прийдешній день обміну принаймні за тиждень до цього [4].

Хоча американські офіційні особи закликали солдатів захищати економіку як Південного В'єтнаму, так і США, а також проявляти моральну стриманість щодо торгівлі на чорному ринку, американські військовослужбовці та цивільні були масово залучені до спекуляцій. Наприклад, у 1970 році GI міг отримати поштою з США купюру в 100 доларів, яку в місті міг обміняти на 180 доларів ВПС, а потім поміняти ВПС на південно-в'єтнамські донги (американці називали їх піастрами) за курсом, що втричі перевищував офіційний [6; 22]. Це створювало величезний стимул для незаконних оборудок з ВПС. Також військовослужбовці часто погоджувалися на прохання в'єтнамців за винагороду купити в РХ (англ. – *Post Exchange* – пункти роздрібної торгівлі споживчими товарами для військовослужбовців, у військово-повітряних та військово-морських силах називалися *Base Exchange*) товари, які серед місцевих вважалися розкішшю (віскі, пиво, сигарети, джинси, фото- та аудіоапаратура, інша побутова техніка тощо) і продавалися потім на чорному ринку зі значною націнкою. ВПС, за які здійснювалися покупки, були отримані незаконно [11; 23]. Непоодинокими були випадки, коли американські солдати, користуючись можливістю з поважних причин обміняти сертифікати пізніше офіційного дня обміну, скуповували ВПС у місцевого населення, щоб обміняти їх на банкноти нової серії. Такі пояснення, як “гроші знайдено в гаманці після С-дня”, “гроші були залишені у старій куртці”, “гроші було

знайдено у папці записів”, небезпідставно викликали підозри з боку фінансових контролюючих органів, що ці сертифікати були отримані на чорному ринку вже після дня обміну [20].

Отже, значне поширення незаконних валютних операцій з боку американських військовослужбовців пояснювалося у першу чергу тим, що спокуса легкого заробітку, у якому були зацікавлені солдати, постійно підживлювалася з боку місцевого населення, яке мусило шукати додаткові джерела прибутку на фоні бідності, нестабільності та корупції, які панували у Республіці В'єтнам. Крім цього, отримання екстра грошей слугувало своєрідною компенсацією постійного ризику життям на війні. Зрештою, незаконні оборудки військовослужбовців, засновані на різниці офіційного обмінного курсу та курсу чорного ринку, були складовою значно більших корупційних практик. Солдати виступали лише ланкою, яка забезпечувала доступ кримінальним структурам до американської валюти, офіційно забороненої до обігу на території Південного В'єтнаму [24].

Уряд США непокоїли масштаби корупції у Південному В'єтнамі, тому він намагався посилити заходи контролю за обігом ВПС. З цією метою була запроваджена Система контролю валюти та чорного ринку Командування з надання військової допомоги В'єтнаму (англ. – *MACV Currency and Black Market Control System, SAVOTS*). Для ефективного моніторингу та контролю за фінансовими транзакціями – конвертацією ВПС у долари США або доларові інструменти, такі як дорожні чеки, грошові перекази, банківські депозити тощо, військове командування США розробило та впровадило автоматизовану систему, яка дозволяла ідентифікувати кожну особу у В'єтнамі, що мала право здійснювати контрольовані транзакції ВПС. Кожному військовослужбовцю була видана рельєфна пластикова валютна контрольна картка, яку слід було обов'язково пред'являти щоразу, коли здійснювалася контрольована операція. Клерк конкретного закладу використовував картку для підготовки звіту про транзакцію з контрольованою валютою, який містив усю відповідну інформацію про її здійснення. Заповнені форми передавалися до центру обробки даних у Сайгоні та оброблялися за допомогою оптичного зчитувача символів для оновлення файлів валютних операцій фізичних осіб. Файли періодично перевірялися за допомогою комп'ютера і створювалися звіти про осіб, чиї операції перевищували запрограмовані порогові значення. Ці потенційні списки порушників направлялися до відповідних слідчих органів для подальших дій. SAVOTS значно скоротила оборудки американських солдат з різного виду валютними транзакціями [9].

Висновки. Розгортання значного американського військового контингенту на території Республіки В'єтнам поставило перед урядом США задачу організацію грошового забезпечення своїх військовослужбовців в умовах бойових дій. З цією метою було використано попередній досвід використання військових платіжних сертифікатів, набутий з у Західній Європі, Північній Африці та на Далекому Сході. Головною причиною запровадження ВПС було обмеження потрапляння доларів США в обіг на території Південного В'єтнаму, що нанесло б шкоду як економіці цієї країни, так і Сполучених Штатів.

Правила використання ВПС суворо регламентували їх використання виключно американським військовим та цивільним персоналом. З цією метою протягом війни кілька разів здійснювався обмін ВПС на банкноти нового зразка, що залишало осіб, неуповноважених їх використовувати, зі знеціненим папером. Кожного разу сума необмінаних ВПС була значною, навіть з урахуванням залишення сертифікатів у якості сувенірів, їх втрати тощо. Це свідчить не лише про факт незаконних оборудок з ВПС, а й про досягнення мети обміну – позбавлення грошового обігу надлишкової грошової маси, яка обслуговувала економіку Республіки В'єтнам і мала інфляційний вплив на економіку США.

Фінансові служби збройних сил США під час роботи у Південному В'єтнамі зіткнулися з низкою труднощів організаційного та технічного характеру. Найбільшою проблемою була значна залученість американських військовослужбовців до незаконного

обігу ВПС. Чорний ринок американської валюти, офіційно забороненої до обігу на території Республіки В'єтнам, негативно впливав не лише на економіку США, морально-психологічний стан військ, а й на криміногенну обстановку у цій країні, де корупція стала фундаментальною проблемою.

Дії командування американських військ у В'єтнамі та фінансових служб щодо попередження незаконних операцій з ВПС мало три складових. По-перше, припинення розрахунків військовослужбовців ВПС з місцевим населенням. Це фактично обмежувалося апелюванням до моралі солдат не наносити шкоди економіці Південного В'єтнаму і США та пропозицією зараховувати заробітну плату на особисті депозитні рахунки. На використання ВПС у розрахунках з місцевим населенням командування фактично дивилося "крізь пальці". По-друге, значно більшої ваги надавалося обміну ВПС на банкноти нових серій. Фінансові служби вважали, що наявність значних сум ВПС на руках у неуповноваженого персоналу після днів обміну свідчить про те, що сертифікати виконують свою головну функцію – відрізати місцевий грошовий ринок від доларових інструментів. По-третє, запровадження валютних контрольних карток значно скоротило оборудки американських солдат з різного виду валютними трансакціями.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Сенилов Б.В. Военные деньги второй мировой войны. Москва: Финансы и статистика, 1991. 125 с.
2. Taylor L. Financial Management of the Vietnam Conflict 1962-1972. Washington, DC: Department of the Army, 1974. 109 p. URL : https://books.google.com.ua/books?id=_HluAAAAMAAJ&printsec=frontcover&hl=uk#v=onepage&q&f=false (accessed 02.04.2025).
3. Eskridge J.R. An Analysis of Finance Operations from World War II to the Vietnam Conflict - Was Any Progress Made? A thesis presented to the Faculty of the U.S. Army Command and General Staff College in partial fulfillment of the requirements for the degree master of military art and science. Fort Leavenworth, 1990, 92 p. URL : <https://apps.dtic.mil/sti/pdfs/ADA228006.pdf> (accessed 02.04.2025).
4. Spencer L.O. The Green Eyeshades of War. An Examination of Financial Management during War. Maxwell Air Force Base, Alabama: Air University Press; Air Force Research Institute, 2016. 84 p. URL : <https://apps.dtic.mil/sti/trecms/pdf/AD1122900.pdf> (accessed 02.04.2025).
5. Westheider J.E. The Vietnam War. Westport, Connecticut: Greenwood Press, 2007. 248 p. URL : <http://www.macropolis.org/boxmacr/usadue/vietwar2.pdf> (accessed 02.04.2025).
6. Bryson P. Military Payment Certificates. MPC. *Roots and Branches*. Lincoln : Logan County Genealogical & Historical Society, 2009. P. 65-66. URL : <https://www.logancoil-genhist.org/Publications/ROOTS%20&%20BRANCHES%201979%202018%20WITH%20INDEX/2009.pdf> (accessed 02.04.2025).
7. Bows R.A. Vietnam: Military Lore 1959-1973 ...Another Way To Remember. Hanover: Bows & Sons Pub., 1988. 720 p.
8. Prugh G.S. Law at War: Vietnam 1964-1973. Washington, Department of the Army, 1975. 161 p. URL : <https://apps.dtic.mil/sti/trecms/pdf/AD1117050.pdf> (accessed 02.04.2025).
9. Adams J.F. U.S. Military Currency Control Operations in the Vietnam War. US Army War College Individual Research Based Essay, 1982. 206 p. URL : <https://apps.dtic.mil/sti/tr/pdf/ADA116198.pdf> (accessed 02.04.2025).
10. Helen Nguyen Pho. The Unraveling of South Vietnam: Inflation, Corruption, and the American Military Presence, 1965-1975. Dissertation Presented to the Faculty of the Graduate School of The University of Texas at Austin in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Doctor of Philosophy. Austin : The University of Texas, 2015. 371 p. URL : <https://core.ac.uk/download/pdf/211351061.pdf> (accessed 02.04.2025).
11. Schwan F. Comprehensive Catalog of Military Payment Certificates. Port Clinton: BNR Press, 2002. 400 p.
12. Bows R.A. U.S. & Allied Military Tokens of Vietnam. 1962-1973. Tacoma: Bows & Mallett Rare Coins, 1983. 80 p.
13. Valota M. Viet-Nam Coins and Papermoney. Massimiliano VALOTA, 2015. 349 p.

14. Spector R.H. *Advice and Support: The Early Years. 1941-1960*. Washington, D.C.: Center of Military History United States Army, 1985. 391 p. URL : https://history.army.mil/Portals/143/Images/Publications/Publication%20By%20Title%20Images/A%20Titles%20PDF/CMH_Pub_91-1-pdf?ver=1VpNurHRrLy1v_jMItseBw%3d%3d (accessed 02.04.2025).
15. Willbanks, J.H. *Vietnam : the Course of a Conflict*. Fort Leavenworth, Kansas : Army University Press, 2018. 313 p. URL : <https://www.armyupress.army.mil/Portals/7ZResearch-and-Books/Archives/2018/PDF/October-2018-Vietnam-TheCourseOfAConflict.pdf> (accessed 02.04.2025).
16. Code of Federal Regulation. Title 32. National Defense. Parts 400 to 629. Washington: US Government Printing Office, 1999. 644 p. URL : <https://www.govinfo.gov/content/pkg/CFR-1999-title32-vol3/pdf/CFR-1999-title32-vol3.pdf> (accessed 02.04.2025).
17. Cancellation of DOD 7000. 14-R, Volume 5, Chapter 17 “Military Payment Certificates”. URL: https://comptroller.defense.gov/Portals/45/documents/fmr/archive/05arch/05_17d.pdf (accessed 02.04.2025).
18. Larsen S.R., Collins J.L.Jr. *Allied Participation in Vietnam*. Washington, D.C. Department of the Army, 1985. 189 p. URL https://www.history.army.mil/html/books/090/90-5-1/CMH_Pub_90-1.pdf (accessed 02.04.2025).
19. Breuker R. *Korea’s Forgotten War: Appropriating and Subverting the Vietnam War in Korean Popular Imaginings. Korean Histories. 2009. №1.* URL : https://www.academia.edu/5096667/Koreas_Forgotten_War (accessed 02.04.2025).
20. Summary of GAO Findings Concerning the Management of Military Payment Certificates in Korea and Vietnam. URL : <https://www.gao.gov/assets/b-146749.pdf> (accessed 02.04.2025).
21. *Helpful Hints for Personnel Ordered to Vietnam*. Washington, D.C.: Headquarters, Department of the Army, 1968. 37 p. URL : <http://2-14th.com/Vietnam/Archives/Publications/Booklets/1968%20Helpful%20Hints%20for%20Personnel%20Ordered%20to%20Vietnam%20d8582.pdf> (accessed 02.04.2025).
22. Donald M. Bishop. Interviewed by: Charles Stewart Kennedy. Initial interview date: September 14, 2010. 513 p. URL : <https://adst.org/OH%20TOCs/Bishop-Donald-Michael1.pdf> (accessed 02.04.2025).
23. South Viet Nam: Soul Alley. *TIME*. Desember 14, 1970. URL : <https://time.com/archive/6877305/south-viet-nam-soul-alley/> (accessed 02.04.2025).
24. Хейстингс М. *Вьетнам. История трагедии. 1945-1975*. Москва: Альпина нон-фикшн, 2021. 868 с.

REFERENCES:

1. Senilov, B.V. (1991), “Voennye den’gi vtoroj mirovoj vojny” [War Money of World War 2], *Finansy i statistika*, Moskva, 125 p.
2. Taylor, L. (1974), “Financial Management of the Vietnam Conflict 1962-1972”, Department of the Army, Washington, DC, 109 p, https://books.google.com.ua/books?id=_HluAAAAMAAJ&printsec=frontcover&hl=uk#v=onepage&q&f=false (accessed 02.04.2025).
3. Eskridge, J.R. (1990), “An Analysis of Finance Operations from World War II to the Vietnam Conflict - Was Any Progress Made?” A thesis presented to the Faculty of the U.S. Army Command and General Staff College in partial fulfillment of the requirements for the degree master of military art and science, Fort Leavenworth, 92 p, <https://apps.dtic.mil/sti/pdfs/ADA228006.pdf> (accessed 02.04.2025).
4. Spencer, L.O. (2016), “The Green Eyeshades of War. An Examination of Financial Management during War”, Air University Press; Air Force Research Institute, Maxwell Air Force Base, Alabama, 84 p, <https://apps.dtic.mil/sti/trecms/pdf/AD1122900.pdf> (accessed 02.04.2025).
5. Westheider, J.E. (2007), “The Vietnam War”, Greenwood Press, Westport, Connecticut, 248 p, www.macropolis.org/boxmacr/usadue/vietwar2.pdf (accessed 02.04.2025).
6. Bryson, P. (2009), “Military Payment Certificates. MPC”, *Roots and Branches*, Logan County Genealogical & Historical Society, Lincoln, pp. 65-66, www.logancoil-genhist.org/Publications/ROOTS%20&%20BRANCHES%201979%202018%20WITH%20INDEX/2009.pdf (accessed 02.04.2025).
7. Bows, R.A. (1988), “Vietnam: Military Lore 1959-1973 ...Another Way To Remember”, Bows & Sons Pub., Hanover, 720 p.
8. Prugh, G.S. (1975), “Law at War: Vietnam 1964-1973”, Department of the Army, Washington, 161 p, <https://apps.dtic.mil/sti/trecms/pdf/AD1117050.pdf> (accessed 02.04.2025).
9. Adams, J.F. (1982), “U.S. Military Currency Control Operations in the Vietnam War”, US Army War College Individual Research Based Essay, 206 p, <https://apps.dtic.mil/sti/tr/pdf/ADA116198.pdf> (accessed 02.04.2025).

10. Helen Nguyen Pho (2015), "The Unraveling of South Vietnam: Inflation, Corruption, and the American Military Presence, 1965-1975", Dissertation Presented to the Faculty of the Graduate School of The University of Texas at Austin in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Doctor of Philosophy, The University of Texas, Austin, 371 p, <https://core.ac.uk/download/pdf/211351061.pdf> (accessed 02.04.2025).
11. Schwan, F. (2002), "Comprehensive Catalog of Military Payment Certificates", BNR Press, Port Clinton, 400 p.
12. Bows, R.A. (1983), "U.S. & Allied Military Tokens of Vietnam. 1962-1973", Bows & Mallett Rare Coins, Tacoma, 80 p.
13. Valota, M. (2015), "Viet-Nam Coins and Papermoney", Massimiliano VALOTA, 349 p.
14. Spector, R.H. (1985), "Advice and Support: The Early Years. 1941-1960", Center of Military History United States Army, Washington, D.C., 391 p, https://history.army.mil/Portals/143/Images/Publications/Publication%20By%20Title%20Images/A%20Titles%20PDF/CMH_Pub_91-1-pdf?ver=1VpNurHRrLylv_jMItseBw%3d%3d (accessed 02.04.2025).
15. Willbanks, J.H. (2018), "Vietnam : the Course of a Conflict", Army University Press, Fort Leavenworth, Kansas, 313 p., www.armyupress.army.mil/Portals/7ZResearch-and-Books/Archives/2018/PDF/October-2018-Vietnam-TheCourseOfAConflict.pdf (accessed 02.04.2025).
16. "Code of Federal Regulation. Title 32. National Defense. Parts 400 to 629" (1999), US Government Printing Office, Washington, 644 p, www.govinfo.gov/content/pkg/CFR-1999-title32-vol3/pdf/CFR-1999-title32-vol3.pdf (accessed 02.04.2025).
17. Cancellation of DOD 7000. 14-R, Volume 5, Chapter 17 "Military Payment Certificates", https://comptroller.defense.gov/Portals/45/documents/fmr/archive/05arch/05_17d.pdf (accessed 02.04.2025).
18. Larsen, S.R. and Collins, J.L.Jr. (1985), "Allied Participation in Vietnam", Department of the Army, Washington, D.C., 189 p, www.history.army.mil/html/books/090/90-5-1/CMH_Pub_90-1.pdf (accessed 02.04.2025).
19. Breuker, R. (2009), "Korea's Forgotten War: Appropriating and Subverting the Vietnam War in Korean Popular Imaginings", *Korean Histories*, №1, www.academia.edu/5096667/Koreas_Forgotten_War (accessed 02.04.2025).
20. "Summary of GAO Findings Concerning the Management of Military Payment Certificates in Korea and Vietnam", www.gao.gov/assets/b-146749.pdf (accessed 02.04.2025).
21. "Helpful Hints for Personnel Ordered to Vietnam" (1968), Headquarters, Department of the Army, Washington, D.C., 37 p, <http://2-14th.com/Vietnam/Archives/Publications/Booklets/1968%20Helpful%20Hints%20for%20Personnel%20Ordered%20to%20Vietnam%20d8582.pdf> (accessed 02.04.2025).
22. Donald M. Bishop (2010), "Interviewed by: Charles Stewart Kennedy", September 14, Initial interview date, 513 p, <https://adst.org/OH%20TOCs/Bishop-Donald-Michael1.pdf> (accessed 02.04.2025).
23. "South Viet Nam: Soul Alley" (1970), *TIME*. Desember 14, <https://time.com/archive/6877305/south-viet-nam-soul-alley/> (accessed 02.04.2025).
24. Xejstings, M. (2021), "V'etnam. Istoriya tragedii. 1945-1975" [Vietnam. A History of Tragedy], Al'pina non-fikshn, Moskva, 868 p.

Ph.D. Hermanenko L.M., Ph.D. Desiatnikov I.V.

FINANCIAL SUPPORT FOR U.S. ARMED FORCES PERSONNEL IN SOUTH VIETNAM (1965-1973)

The dynamics of monetary circulation during armed conflicts represent an often underexplored area of economic history. A central aspect of this circulation involves the use of military currency, specifically military payment certificates, intended for the exclusive use of personnel stationed abroad. This article examines the organization and unique characteristics of financial support provided to U.S. Armed Forces personnel in the Republic of Vietnam from 1965 to 1973. This article addresses the following objectives: identifying the features of military payment certificates; describing the organization of financial support payments to American service members in South Vietnam; analyzing the challenges associated with the use of military payment certificates in the Republic of Vietnam. This study demonstrates that, to prevent U.S. dollars from entering the local monetary circulation in the Republic of Vietnam during the Second Indochina War, financial support for U.S. Armed Forces personnel in South Vietnam was disbursed through military payment certificates. This measure aimed to mitigate the

inflationary effects of an excessive money supply on the U.S. economy. The system of military payment certificates was implemented based on experience gained since 1946 in Western Europe, North Africa, and the Far East. The U.S. Army Finance Corps encountered numerous challenges in administering these payments. The most significant issue was the pervasive involvement of American military personnel in the illicit circulation of military payment certificates – a problem that persisted throughout the war.

Keywords: financial support, U.S. Armed Forces, South Vietnam, Republic of Vietnam, U.S. Army Finance Corps, military payment certificate.